

Informasjonsteoretisk analyse av et hørselstap

Olav Kvaløy

NTAF

Oslo

November 2009

Bakgrunn

- Øret er en informasjonskanal
- Ved et hørselstap reduseres kanalens kapasitet
- Noe kan justeres med et høreapparat, men ikke alt
- Ideen bak arbeidet var å prøve å finne en sammenheng mellom hørselstap og kanalkapasiteten.
- Dette vil representere en **absolutt grense for** hva som kan oppnås med **et høreapparat**

”An information theoretical model of hearing loss due to widening of auditory filters”

Mathias Lervold

Student project in TTT4560 Multimedia Signal Processing
NTNU, Trondheim

December 15, 2008

Ørets kanalkapasitet

- Øret har en minste frekvensoppløsning (litt varierende med nivå)
- Øret har en minste nivåoppløsning (litt varierende med frekvens)
- Øret har en begrensning i hvor hurtige endringer i nivå/frekvens som kan oppfattes
- Maskering gjør at disse enhetene ikke er uavhengige
- Til sammen kan dette beregnes til å gi en informasjonskapasitet på 8000 bit/sek

Se: 'Information and the Human Ear', Homer Jackobson, JASA Vol.23,nr.4, July 1951

Ørets kanalkapasitet

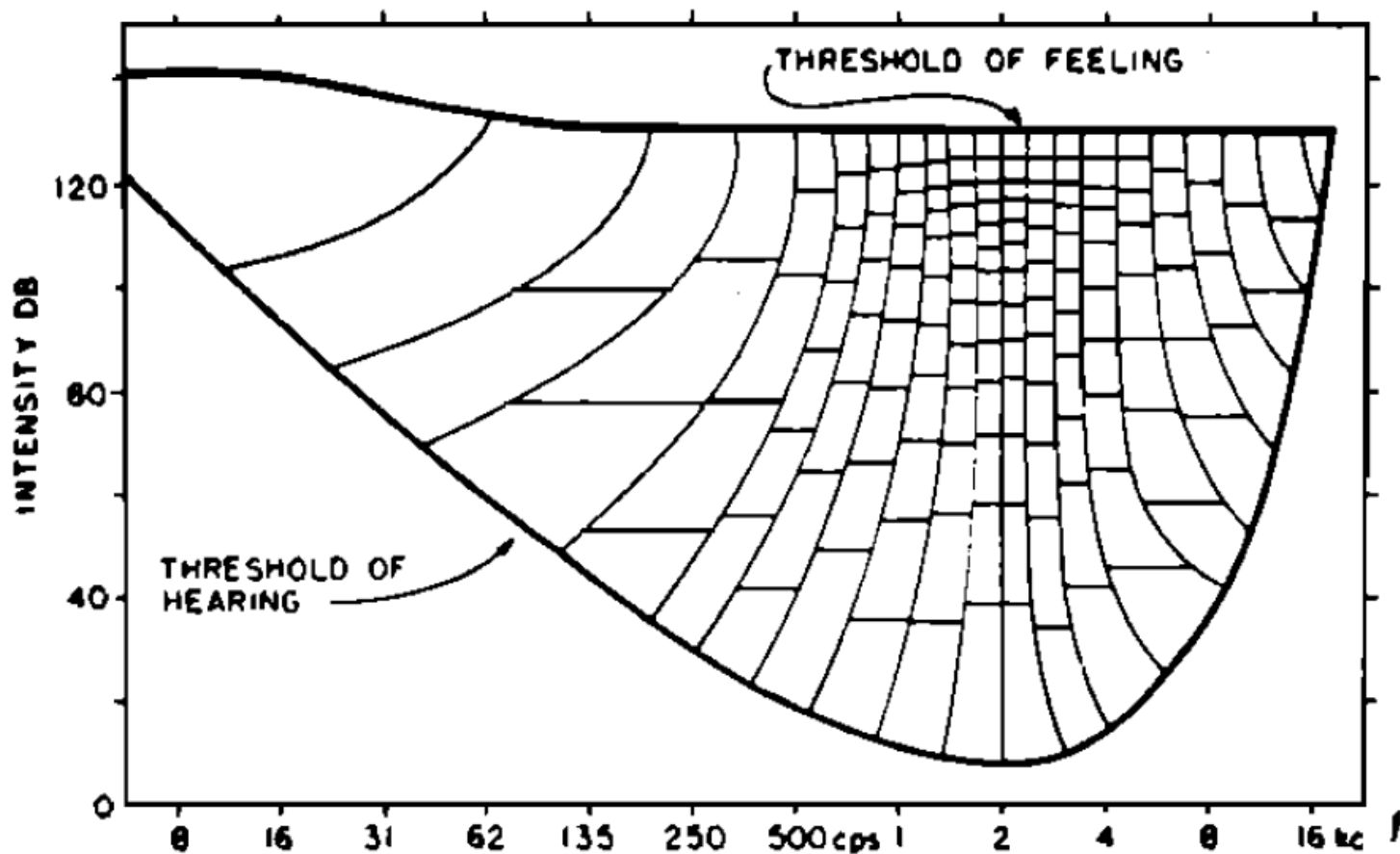

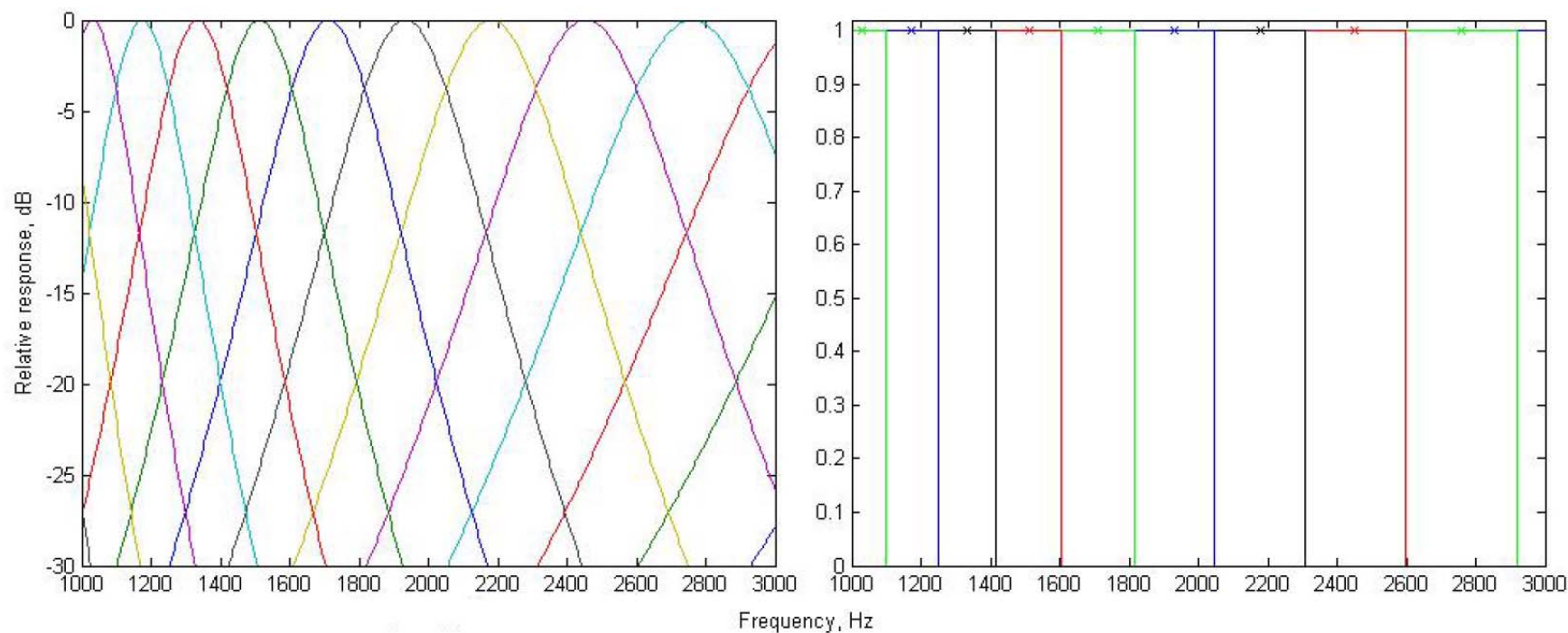
FIG. 5. Schematic cross section of the hearing area.

Figur fra 'Information and the Human Ear', Homer Jakobson, JASA Vol.23,nr.4, July 1951

Om arbeidet:

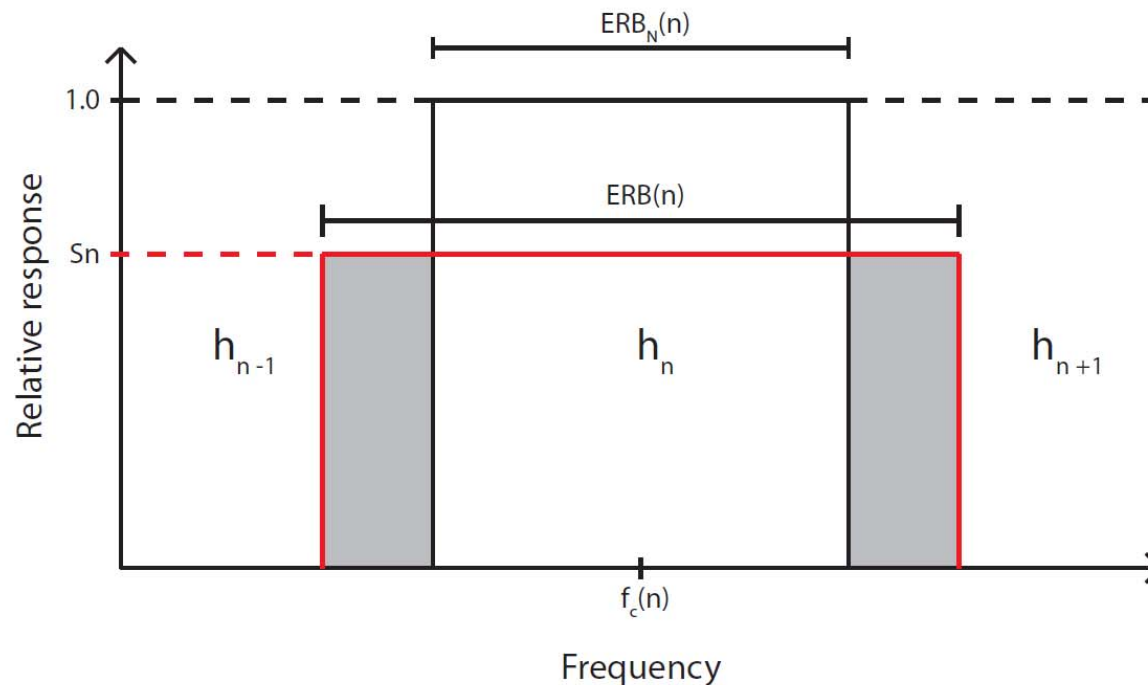
- Når OHC skades blir de auditive filtrene bredere, systemet får lavere frekvens-spesifisitet
- Modellen ser på denne reduserte frekvensoppløsning (og bare den!)

- Modellen bruker et 'flatt' hørselstap
- Vi ser bare på skader i OHC
- Modellen inkluderer ikke informasjonstap grunnet lavere følsomhet / dynamikk
- Vi antar signal fra et sidebånd som forstyrrende støy (uten informasjon)
- Vi bruker Moore's ERB data for 1kHz

'Equivalent Rectangular Bandwidth' - en forenkling av auditive filter

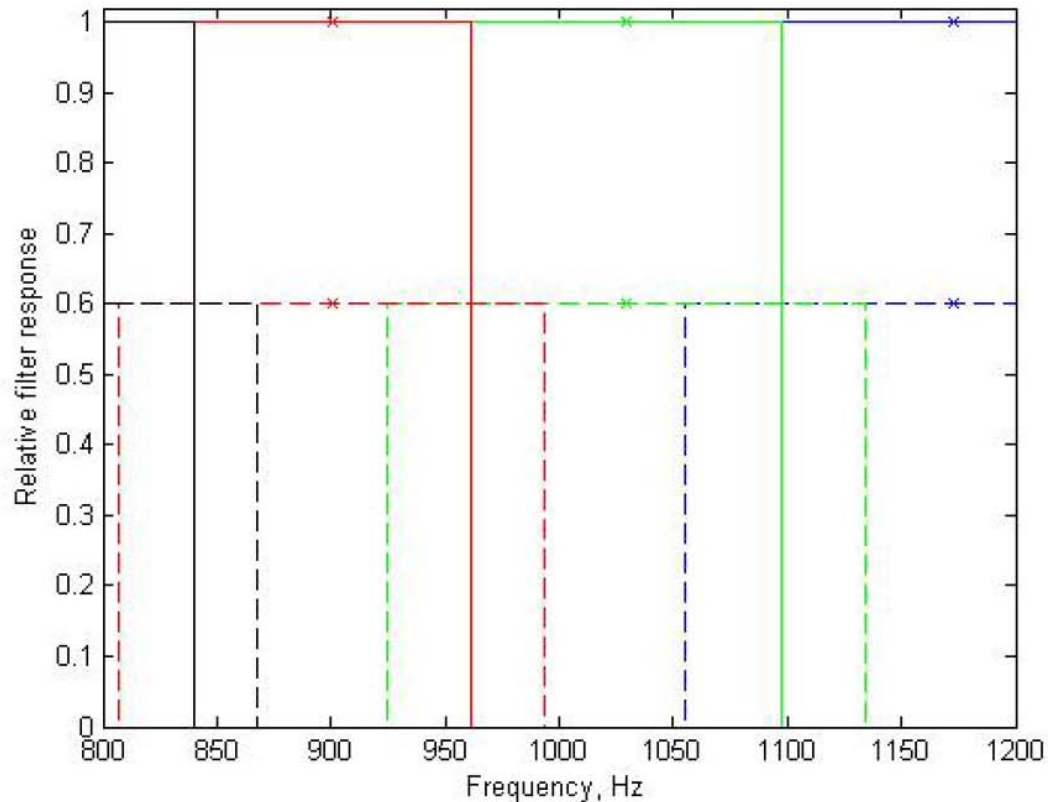
Figure 18: Comparison of overlapping gammatone filters $g_n(t)$ and non-overlapping rectangular filters $h_n(t)$.

Signalet flyter inn i 'sidebåndene'

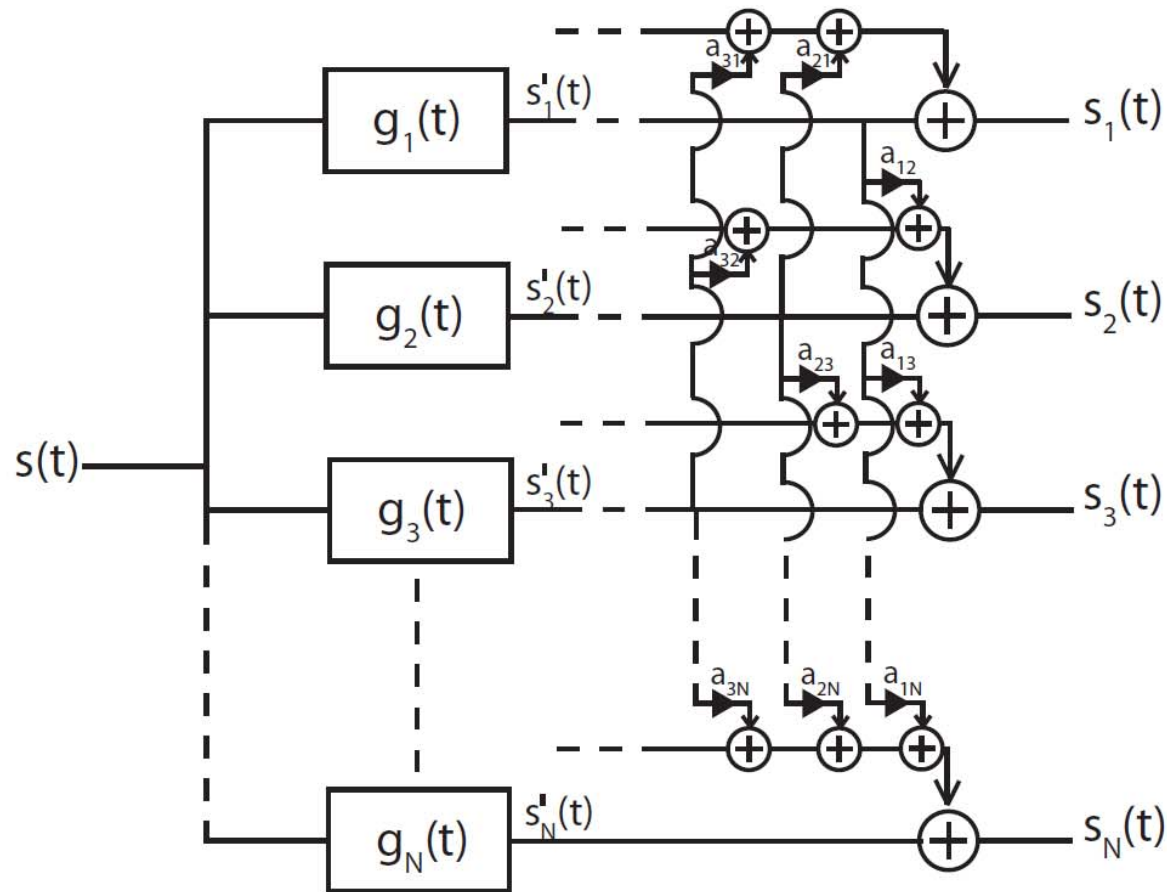
Figure 17: Rectangular filter for normal hearing (black solid line) and impaired hearing (red solid line). The grey area illustrates the additional noise as a result of the filter broadening.

Signalet flyter inn i 'sidebåndene'

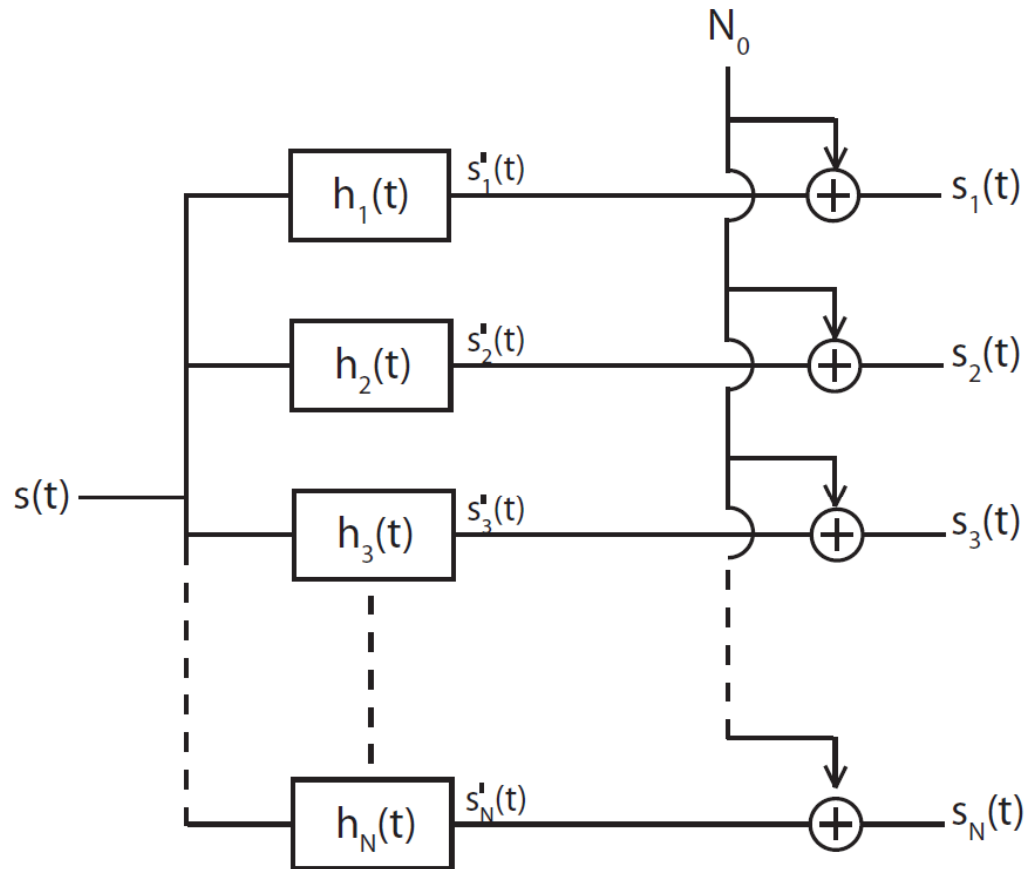
Figure 19: Example of filter broadening in the rectangular filter model as a result of an increase in absolute threshold around 1 kHz. Solid lines are normal hearing and broken lines are impaired hearing with a threshold at 35 dB.

Matematisk modell:

Figure 15: A model of the auditory system with N filters, where each filter adds a noise component to all the other filters.

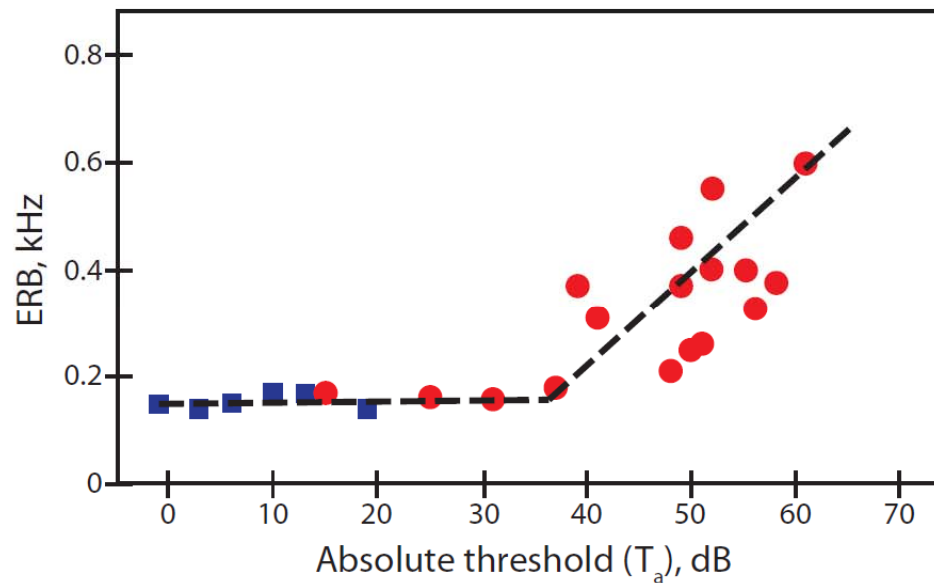
Forenklet matematisk modell:

Figure 16: A simplified AWGN model of the auditory system with N filters and noise spectral density N_0 .

ERB som funksjon av hørselstap

$$\text{ERB} = f_c \times (-0.135 + 0.0097 \times T_a) \text{ [Hz]} \quad (3)$$

Figure 8: The relationship between ERB and absolute threshold at 1 kHz. Normal ears labeled with blue squares and impaired ears with red circles [3].

'Støyen' begrenser kanalkapasiteten

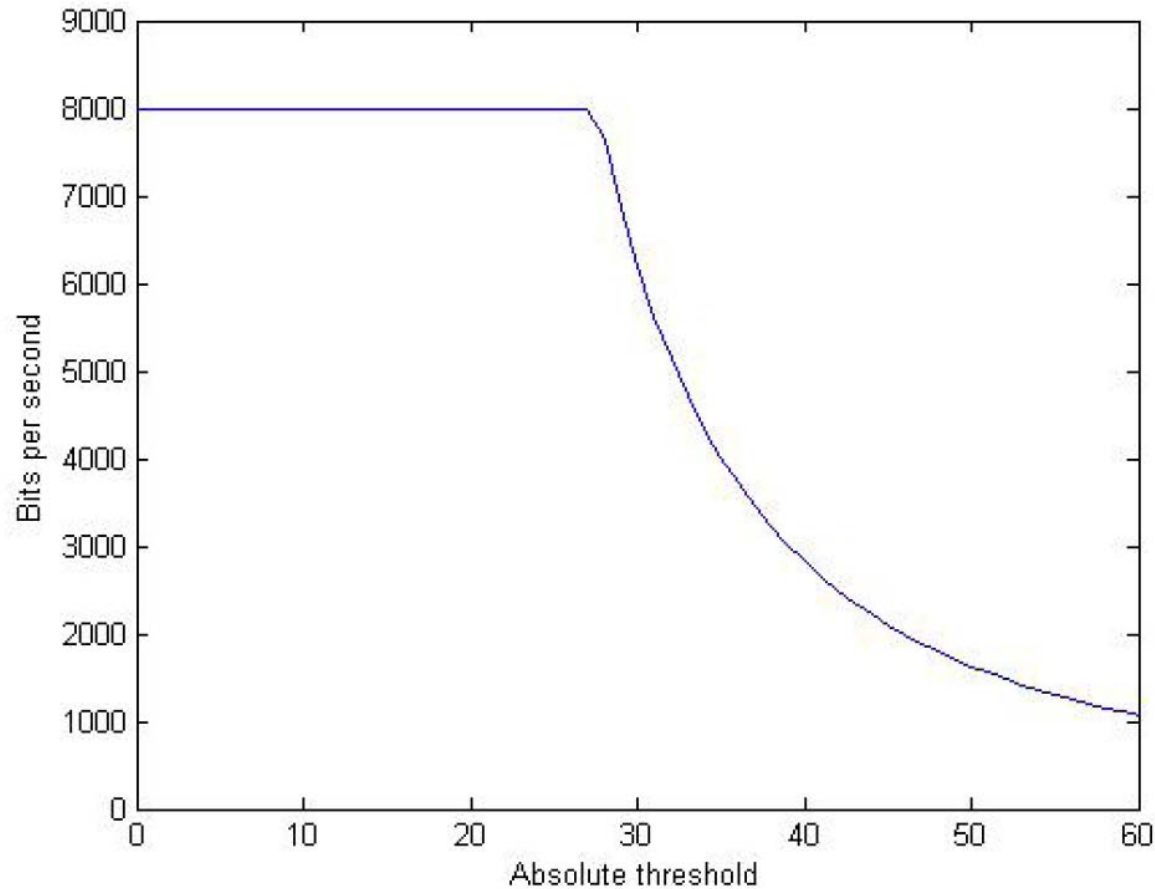
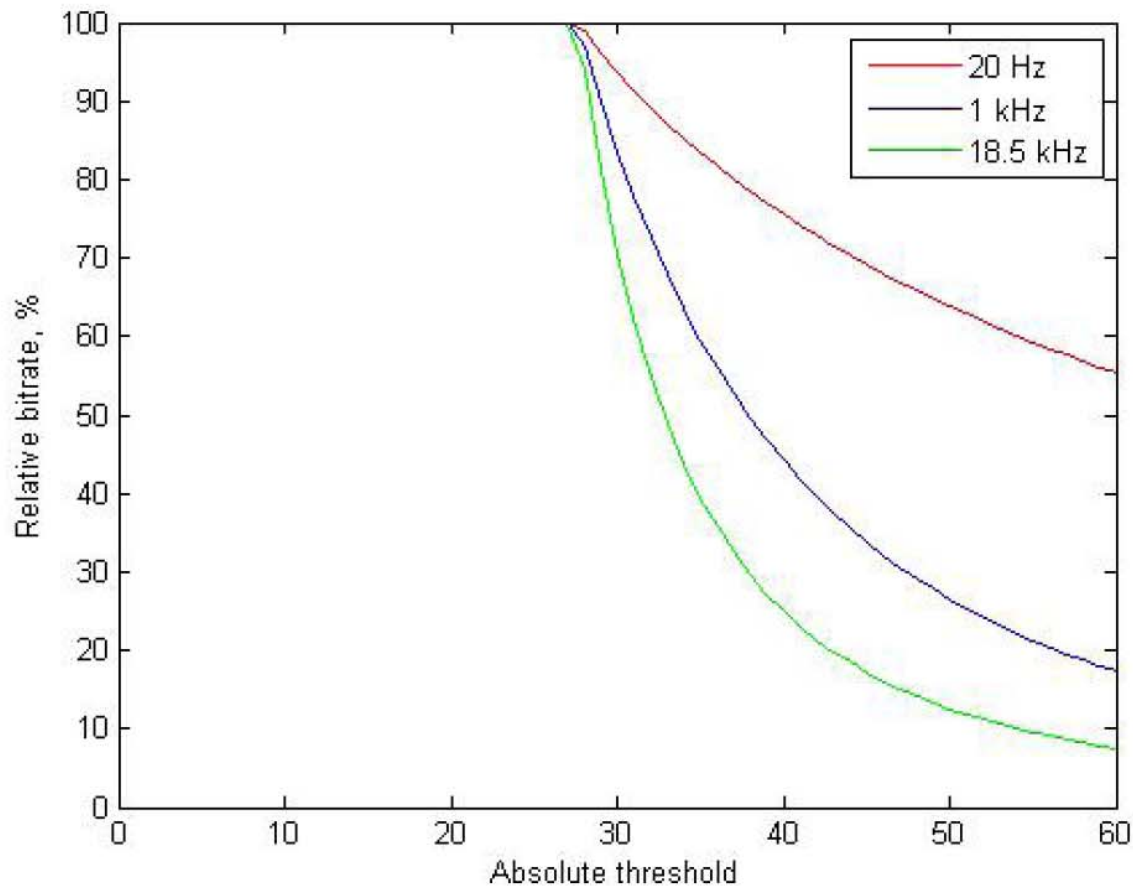

Figure 22: Relationship between channel capacity and absolute threshold.

Frekvensavhengighet

Figure 23: Relationship between relative bit-rate and absolute threshold for filters at 20 Hz (red line), 1 kHz (blue line) and 18.5 kHz (green line).

Konklusjoner

- Modellen viser hvordan dårligere frekvensselektivitet kan begrense kanalkapasiteten
- Det skjer ingenting før tapet er større en 30dB (hvis Moore's antagelser er riktige)
- Kanalkapasiteten kan bli betydelig redusert (ned til 20% av opprinnelig verdi)
- Effekten er størst ved de høyeste frekvensene

Takk for meg!

Har du hørt at jeg er valgt inn i styret i NTAF?

Ja, jeg hører det klart og tydelig